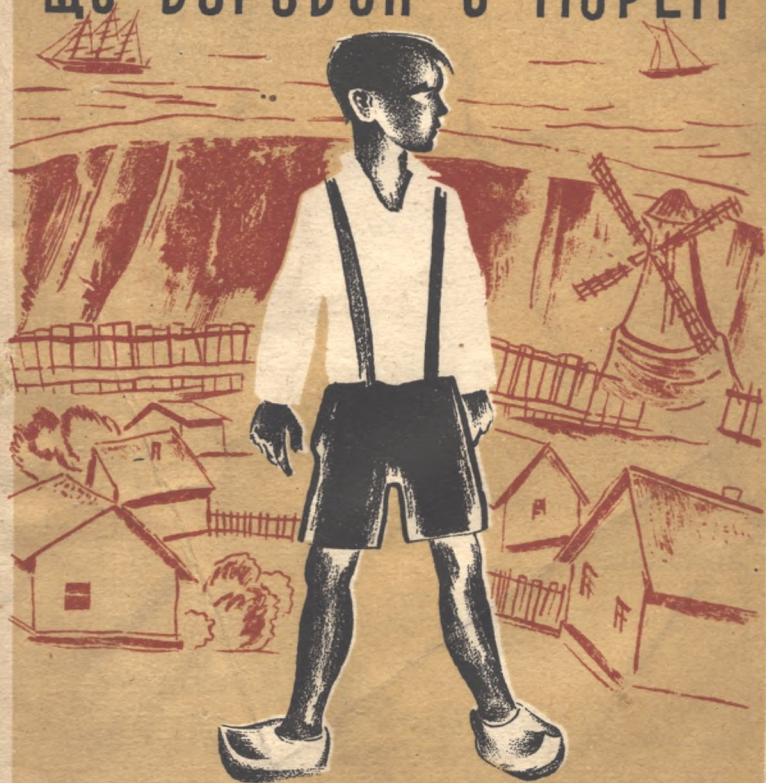

Б. ГРИНЧЕНКО

ХЛОПЕЦЬ, ЩО БОРОВСЯ З МОРЕМ

ВИДАВНИЦТВО „КУЛЬТУРА“

W

A
1-85

Б. ГРИНЧЕНКО

433/3

ПРО ХЛОПЦЯ,
ЩО БОРОВСЯ
З М О Р Е М

УНДІП
Перевірено
1952 р.

УНДІП
ПЕРЕВІРЕНО
1962 р.

ВИДАВНИЦТВО „КУЛЬТУРА“
ДЕРЖТРЕСТУ „КИЇВ-ДРУК“

1930

X

ПЕРЕВІРЕНО

Бібліографічний опис та шифри
для бібліотечних каталогів на цю
книгу вміщено в „Літописі Україн-
ського Друку“ та „Нартковому репер-
туарі Української Книжкової Палати.

Малюнки та обкладинка
художника Г. ДІНА

Київ — 1930

Київський Округ № 950
Грест „Київ - Друк“
6-а друк., вул. Леніна, 19
Зам. 25 — 8.000 — 1930 р.
Арк. $\frac{1}{3}$ — Ост. 364 Бь.

Єсть така земля у Европі,
що зветься Голяндія. У ній
живуть люди — голяндці. Го-
ляндія прослалась край моря.
Море зветься Німецьке. Земля
ця нижча від морського по-
верху, то море й заливало її.
Земля то була під водою, то
знов вода збігала з неї. Через
те там нічого не росло, — кра-
їна лежала похмурим пустирем
і вся порізана була річками
та озерами.

Тоді в цю землю прийшли люди, побудувалися й почали там жити. Але море заливало їх. Вони стали оборонятись од нього.

Усі ті місця, де жили вони, пообкопували високими шанцями, валами, позагачували округи греблями. Це пособляло.

Але вони робили не всі вкупі, а малими гуртами, слободами, тим і не могли зробити нічого великого. А в моря була велика сила, море було дужче за них. Воно іноді заливало землю й розвалювало греблі. Тоді люди потопали, а хати руйнувалися.

Люди побачили, що так моря не подужаєш. Тоді наважились оборонятись од нього гуртом. Вони почали висушувати землю: копали канали і тими каналами спускали геть зайву воду. Висушену землю ділили на квадратів лани. Кожен лан обкопали греблею. А всю свою країну обгородили від моря величезним шанцем, валом з землі. Це була страшна, тяжка робота, але вони її зробили. Шанець цей згодом поріс травою. На ньому голландці понасаджували дерев, а дерева своїм корінням зміцнили вал. Вал зробився твердий, як камінюка, ще й обпле-

тений збоку тином. Тин вима-
зано такою глиною, що вона
на повітрі ще дужче твердне.

Так люди подужали море.
Уся Голяндія тоді процвіла.
Скрізь тепер у ній пишні мі-
ста, села, а в них живуть сотні
тисячів людей. Це все по цей
бік валу. А по той бік лютує
і б'ється об вал сердите Ні-
мецьке море. Страшно стояти
біля валу. Чути, як морські
хвилі б'ють у нього сажнів на
два або й на три вище від
людської голови.

Але й тепер ще страшно
моря. Якби вода продзюрила
крізь греблю хоч трішки, то
вона усе б текла та текла. Дірка

усе більшала б та більшала, аж поти, поки вода прорвала б греблю. Тоді море залило б усю країну, і всі люди там потопли б.

Тимто в Голяндії дуже пильно доглядають за валом та за греблями. Усюди на валу й на кожній греблі стоять сторожі. Якщо почне хоч трохи протікати, зараз починають бити в дзвони й стріляти з гармат. Усі люди: і старі, і малі—усі гуртом повинні йти робити, щоб оборонитись од моря.

Але й тепер ще море іноді прорива греблю. Року 1855 воно залило частину Голяндії й наробило багато страшного лиха.

У цій Голяндії, в місті Гарлемі, жив колись один хлопець, Роберт. Батько його був майстром коло заставок у греблях.

Хлопцеві було тільки вісім років. Одного разу він випрохавсь у батька, щоб піти в гостину до одного сліпого дідуся. Дідусь жив недалечко в слободці й дуже любив хлопця. Батько сказав:

— Іди, тільки завидна вертайсь додому.

— Добре! — відказав хлопець і побіг.

Він побув трошки у сліпого дідуся й пішов додому, кажучи:

— Тато звеліли, щоб я зраня вертавсь.

40161

Вертаючись додому, побачив здалека якусь квітку. Побіг за нею й зірвав. Далі були ще то квітки, то нірки звірячі. Хлопець рвав квітки, зазиравав до нірок,—чи не побачить якогось звіряти, і одбігав усе далі та далі від шляху. Як оглядівсь, то бачить, що заблукався. Він потрапив у безлюдне місце. Перед хлопцем високо знімався надморський вал. За ним плескало море, б'ючися об нього важкими хвилями. Це було восени — тоді дуже рано смеркається. Хлопець виліз на вал. Він хотів подивитися з високости, куди йому йти. Але ту ж мить почув він, що десь вода дзюрчить.

Хлопець розумів, яке лихо робить вода. Він знав, що кожен повинен обороняти рідний край од води. Йому було тільки вісім років, але він це добре розумів. Хлопець збіг униз і почав оглядати греблю. Він побачив, що в одному місці, аж геть унизу, вода почала її проривати. Покищо вода дзюркотіла маленьким струмочком. Але хлопець зрозумів, що цей струмочок швидко може зробитись річкою. Тоді вода прорве греблю і все потопить.

Роберт заліз аж до того місця, де текла вода. Там були величезні заставки, і вода текла

побіля них з невеличкої дірочки. Хлопець застромив у неї палець. Дерево погнило, розмок-ло. Хлопець подумав:

— Ану, чи не можна заткнути дірки?

Він одірвав рукав у своєму жупанкові і заткнув ним дірку. Вода припинилася. Роберт пильнував якийсь час своєї затички і побачив, що трохи згодом вода знову потекла.

Хлопець тоді вигадав інше. Він одірвав трохи те дерево, що ним обшито було вал. Дірка побільшала. Роберт застромив туди свою другу руку у рукаві. Рука саме була помірна на дірку і заткнула її як за-

Sheet
432/3

62/91

тичка. Вода знову не стала текти. Хлопець зрадів.

А тим часом, поки те все робилося, наступила ніч. Було вже зовсім темно. Роберт поглянув навкруги, — нікого не було видно, нікого не було чути. Він почав гукати з усієї сили:

— Рятуйте!

Він думав, що сторожі почують його гукання й придуть. Але ніхто не озивавсь і не приходив. Хлопець знову закричав:

— Рятуйте! Рятуйте!

Він гукав довго, але ніхто його не чув. Тоді хлопець почав дожидати. Ніч ішла. Дія-

лось уже давно. Хлопець до-
жидавсь. Було холодно, вода —
як крига. У хлопця рука, пле-
че й частина шиї задубіли з
холоду. Вони боліли страшен-
но й хлопець мучився неви-
мовно. Але він не хотів вийняти
своєї руки і думав:

— Якщо я вийму руку, вода
прорве греблю й потопить тоді
всіх.

А ніч стояла темна, похмура.
Море сердито билось об вал,
і хлопець чув, як стугоніло
воно високо над ним по той
бік греблі...

Пособи нівідкіль немає. Ма-
буть, і не буде. Хіба його хто
знайде вночі. Хлопець чув, що

в його вже холодіють, дубіють груди...

Ох, яка ж довга ніч, яка довга ніч!..

Мабуть, ранку ніколи не буде. Мабуть, він не доживе до ранку.

А що це? Хтось іде неначе... Іде! іде! Ходу чуть угорі — людина йде по греблі. Хлопець хотів скрикнути. Але сили в його вже не було. Він тільки застогнав.

Греблею йшов лікар. Усю ніч він був біля тяжкого хворого, а тепер вертався додому. Зненацька почув він, що хтось стогне внизу. Поспішаючись, зійшов він туди.

Починало світати. Біля валу лежав маненький хлопець, дитина. Він був блідий, з одірваним рукавом. Обличчя стомлене, перемучене, очі порозпухали від сліз, зуби цокотіли. Злякався лікар, скрикнув:

— Що ти тут робиш, хлопче?

— Море не пускаю!..— тихо промовив маленький хлопець.

Лікар закричав, загукав. Позбігалися сторожі, зчинили тривогу.

Але знесилений хлопець уже був непритомний. Його понесли додому, а самі кинулись гатити греблю.

